

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 571. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_309A-txt-shoot-idm12810.pdf (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Uagtet det nu saaledes er klart, at den nordamericanske Revolution var fra Aandens Side en saare ubetydelig og ufrugtbar Tildragelse, saa kan man dog sagtens tænke, at den i Europa gjorde overordentlig Opsigt, ja man stirrede snart paa den som en Kamp der skulde afgjøre det store Spørgsmaal om Menneske-Rettigheder: om Frihed i Troe og Tanke, Tale og Borger-Samfund. Overalt fandtes der da Mennesker nok, som efter Kampens lykkelige Udfald hardtad misundte America sin herlige Lod, og ønskede, med mere og mindre Heftighed, at Europas Stater maatte vorde omdannede efter denne Lignelse, 572 hvorved man meende, der vilde skabes en Himmel paa Jorden. Det var ingenlunde blot ugudelige Lykke-Fristere og urolige Hoveder der nærrede saadanne Ønsker, men selv mange veltænkende og sindige Mænd delde Ønskerne, skjøndt med andre Midler og et andet Maal for Øie; thi saa forvirret var Tidens Tankegang i det Hele blevet, at selv de der sukkede over dens virkelige Elendighed, ventede Hjelpen ikke oven og inden men uden og neden fra, meende at en forbedret Lovgivning, Bestyrelse og Opdragelse kunde klare Sagen, og glemde, at, om de ogsaa kunde det, *forudsatte* de den forbedrede Tænkemaade de skulde frembringe. Aandløs var Tiden, saa aandløs, at Historien, siden Augusts Dage, ei kan opvise Mage til aandig Sløvhed, selv de overblevne Christne manglede næsten alle aandigt Syn og aandig Kraft, saa at de i deres hele Tankegang, naar Talen ei *udtrykkelig* var om hvad man skulde troe, lode sig henrive af Tidens Strøm, og istemmede baade Klager og Lovtaler, som man aldrig skulde troe kunne komme over en Christens Læber, tilraadte Forandringer og Indretninger, som kun behøvede at sættes i Værk for ligefrem at bekjæmpe deres helligste Følelser og inderste Overbeviisninger. Dette kan vi taale to Gange at erindres om, for ei at være uretfærdige mod hin Tids Ædle, og det behøves ingensinde stærkere, end hvor Talen er om Stats-Forfatninger, om Nord-America 573 og Frankerig, thi her bedrog Skinnet hardtad alle, og selv Revolutionens Rædsler aabnede kun for saavidt deres Øine, at de saae, det ei i Frankerig vilde lykkes, hvad der hos et andet Folk, som de meende, vilde gjort Underværker. Det nittende Aarhundredes Børn, som komme til bedre Forstand, vil have ondt ved ikke at bryde Staven over deres Fædre, men derfor er det netop Pligt for det attendes Sildefødninger at advare dem, og saaledes dog drage nogen Nytte af den bagvendte Tankegang de selv have deelt.